

STUDENTEN WEEKBLAD

20e JAARGANG.
No. 4.

HOOFDREDACTEUR: E. J. GRATAMA SZN.
REDACTEURS: B. D. H. TELLEGEN J. AZN., MEL. E. G. F. W. VAES,
G. J. DE GLEE, W. H. MUNNICH, S. NOYON, W. J. G. PAARDEKOOPER.
VAST MEDEWERKER VOOR DE RUBRIEK MUZIEK: C. C. J. DE L'ESPINASSE.
ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

DONDERDAG
25 OCT. 1917.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 4,— P. JAAR, WAAROVER VÓÓR DE KERSTVACANTIE WORDT BESCHIKT. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 15 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AAN HET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

BERICHT.

Benoemd tot hoofdredacteur de heer
E. J. GRATAMA SZN.

Voor Literaire Wedstrijd voor eerst-ingeschrevenen, zie No. 2.
Inzendingen tot Maandag 29 October.

Inhoud.

- Delftsch Studenten-Corps.
Nagalm, door X.
Weekverslag.
- Delftsche Studentenbond.
Bestuursamenstelling „Logica”.
- Gedachten en Gedichten.
Doorzetten! door H. G. C. C. S.
De laatste Batavieren.
Spiritisme, door C. B.
- Vereenigingsleven.
Ned. Chr. Stud. Vereeniging, door C. D. G.
Letterlijk?! door Corn. v. Dam.
Practische Studie,
N. C. S. V.
Stud.-Gezelschap voor Sociale Studie.
Imperialisme, kapitalisme en Wereldoorlog.
- Muziek.
Het Zomerseizoen, door C.
- Boekbespreking.
Het Jaarboek van de Technische Hoogeschool, door S.
Jonge Verzen, door A. H. M.
- Ingezonden.
Aan de Redactie van het S.W., door H. Rahder Jr.
Aan den schrijver van het artikel: Onder Delftsche Studenten,
door G. A. v. Steenberg, met antwoord door den heer
E. J. Gratama Szn.
De Hervormingsplannen, door G. A. v. Steenberg.
- Feuilleton.
Kinderen die groot worden.
- Centrale Commissie.
- Technische Hoogeschool.
Begin van Colleges en Oefeningen.
Mededeelingen.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Denkt vóór 1 November nog eens aan
den Almanak! Er is aan alles groot gebrek!

Nagalm.

Van heinde en verre waren de eereleden van den Senaat opgekomen om de j.l. gehouden debating-avond bij te wonen.

Zij moesten helaas getuigen zijn van een vergadering, die op een buitengemeen laag peil stond. Dit had men kunnen voorkomen. Op welke wijze zal straks worden uiteengezet. Nu was de regeling dat na de voordracht van den president elk aanwezige zich tot het debat kon opgeven. Maar waarover zou dit loopen? Hetgeen wat de president

had gezegd, had niemand tot zijn beschikking. De oproeping aan de leden van het D.S.C. was zeer vaag gesteld. Men leze hierin:

„Indien de hervorming in deze richting wordt uitgewerkt, zal het doel van het Corps steeds blijven den ideëelen band tusschen de studeerenden te bevorderen (sic!) op elk gebied. Ingrijpende veranderingen zijn dan noodzakelijk. De Senaat is van meening dat het Corps zelf deze (?) kwestie behoort te overwegen, voordat definitieve hervormingsplannen door hem zijn ingediend.

Hij heeft daarom besloten een Debating-avond te houden enz.”

De Senaat wilde het Corps hooren over . . . iets, wat niemand recht wist.

Hierbij kwam dat het Corps niet duidelijk omlind te hooren kreeg hoe de Senaat over dat iets dacht, immers de Senaat verdedigde niet eenige stellingen.

De oorzaak was waarschijnlijk deze.

De eereleden gingen op de Senaatsvergadering — wat de reorganisatie-plannen van den Senaat aangaat — niet met mede.

De Senaat durfde zich daarna niet voor noch tegen de plannen van eenige eereleden betreffende de groentijds-wijziging uit te spreken.

Aan de reorganisatie plannen bleef de Senaat zich ook nog vast klampen.

Het gevolg was o.i. dat de Senaat daardoor niet met een scherp omlind plan de campagne voor den dag kon komen.

Ten slotte kwamen de eereleden op de debating-avond met eenige voorstellen. Waarom waren die voorstellen van te voren niet in stellingen ondergebracht en door den Senaat aan de Corpsleden rondgestuurd.

Dan had men geweten *waarover* op dien avond zou en kon gesproken worden en had door tijdige voorbereiding het debat van zelf op een behoorlijk peil gestaan.

B.v. hadden, nu achteraf gezien, de stellingen van een der eereleden er als volgt kunnen uitzien:

I. De aanvallen van personen buiten het Corps op het handhaven van de uiterlijke kenteekens van het groen zijn onredelijk.

II. Er bestaat een categorie van ingeschrevenen, die lid van het Corps behoorde te zijn.

III. Om de genoemde categorie in staat te stellen Corplid te worden, dient men de finantieele lasten, die op de Corpsleden drukken, te verminderen en de uiterlijke kenteekens van het groen af te schaffen.

Nu dit niet het geval was mochten de eereleden en genoodigden een gepraat in de ruimte bijwonen. Het gevolg was, wat geheel met het karakter van de vergadering strookt, dat een zeer weinig zeggende motie werd aangenomen.

Hoe zal nu de groentijd veranderd worden?

Het voorstel van twee eereleden om toe te geven aan den onredelijken drang van buiten door de uiterlijke kenteekens van het groen af te schaffen, zal, gelet op de vele voorstanders van de 2de motie¹⁾ wel geen voldoende aantal aanhangers vinden.

Uit de discussie bleek, dat een der eereleden vond, dat alleen over de uiterlijke kenteekens van het groen van gedachte gewisseld moest worden. Indien in de wijze van ontgroening misstanden waren geslopen, was het toch niet noodig hiërover te debatteeren, immers het Corps zou zelf deze mistoestanden wel opruimen.

Hier werd met een grootsche gebaar de pogingen van

¹⁾ De 2de motie luidde: De vergadering is na de gehouden debatten overtuigd dat het in het belang van het Corps is, dat de Senaat zich schrap zet tegen aanvallen van buiten op het Corps.

verschillende leden om tot overstemming te raken op welke wijze deze mistoestanden opgeruimd moesten worden afgezwaid. De kern van de zaak, zijn er mistoestanden, zoo ja, welke en hoe zijn deze op te ruimen, kwam in den doofpot. Daardoor werden belangrijke kwesties zooals daar zijn, instellen van een patronaat, ontnemen van het recht van ontgroenen aan eerste jaars e.a. slecht zeer vluchtig behandeld.

Het korte haar, het lage boord, het zitten op den grond bleken in eens zaken van groot gewicht te zijn.

Ja, het handhaven van de uiterlijke kenteekens van het groen — wat door niemand een mistoestand werd genoemd — zou opgeofferd moeten worden ter wille van den buitenwereld! Een concessie aan de buitenwereld om leden te winnen.

Wij hebben ons nog niet afgevraagd of de categorie, die men op het oog had, werkelijk wel bestaat en indien deze bestaat voornamelijk wel om de uiterlijke kenteekens van het groen geen Corpslid wordt.

Kan niet bij menig vader, wanneer hij aan het Corpslidmaatschap denkt, voor oogen zweven een lange studietijd of een wagentje op twee wielen?

Zou ook niet de uitbreiding en opdrijving van de studie oorzaak kunnen zijn van een steeds minder goede samengang van T. H. en het Corpslidmaatschap?

Vragen die niet gesteld werden, maar wel gesteld hadden moeten worden.

Maar wie kwam op de vergadering voorbereid?

Niet het Corps wiens meening men vroeg, wel de Senaat die luisterde en wel de ereleden van den Senaat die eenige voorstellen deden.

Ten slotte dit.

Wanneer de Senaat er prijs op stelt de wel doordachte meening van het Corps over een kwestie te hooren, dan dient toch in elk geval het Corps precies te weten waarover haar meening wordt gevraagd en wil de Senaat een debatingavond organiseren welke slagen moet, dan dient het Corps vooraf te weten waarover gedebateerd moet worden en dienen stellingen, die daar verdedigd moeten worden het Corps bekend te zijn.

Wanneer zoo was gehandeld, had de vergadering op even hoog peil gestaan als die in 1909

Gelukkig dat een Corpsvergadering een agenda heeft!
X.

Men vergelijk hiermee het voor ons op een onbegrijpelijke wijze in de Nieuwe Rott. Courant van Zaterdag 1.1. verschenen verslag.
(CORR.)

Weekverslag.

Twee jonge honden vochten om een tafeltje,
Een ouwe hond deed er een plas op (Dinsdag).
In de bovenzaal wordt gemeenlijk gevochten
Of zij de nieuwelingen lij-eiden mochten?
De rest van den week stond de studentenzon
In het teeken van den elion.

Groenencomédie:

De Gastrollen werden op een schitterende wijze vervuld.
De regie was slecht. Er werd veel gelachen. De groenen kwamen er voorloopig nog kaal af. Kassiansèh! Altes bij elkaar genomen, mogen wij het een geslaagde avond noemen.

DELFTSCHE STUDENTEN-BOND.

D. S. Debatingclub Logica.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

A. Harting,	Voorzitter.
W. M. de Vries,	Secretaris.
J. J. Hopman,	Penningmeester.
P. Honig,	Bibliothecaris-Archivaris.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Doorzetten!

Er zijn menschen die meenen hun houding tegenover de „grootsche” gebeurtenissen van onze dagen niet beter te kunnen bepalen dan door 'n zeker vertoon van ontzag. Daarin zien zij 'n rechtvaardiging tot eerbiedig niets doen en bewonderend stil zitten.

Er zijn anderen die „energiek worden”, die van oordeel zijn dat men in deze jaren van geschiedkundige beteekenis nog zooveel te krachtiger moet aanpakken. Dezen willen helpen den weg te bereiden voor 'n betere toekomst en streven naar hervormingen, natuurlijk allereerst in eigen omgeving.

Zij echter, die den stroom der tijden ondergaan, in plaats van te trachten hem te leiden, zij maken het praten over „grootsche dingen” tot een „gemeenplaats”.

H. G. C. C. S.

Veldleger, 20—10—'17.

De laatste Batavieren.

Personen:

v. Emmen, vermogend particulier.
Jan, zijn zoon, 1^e jaars in Delft.
Jeanne, zijn vrouw.
Annetje, zijn dochtertje (12 jaar oud).
Wilbard, } de laatste Batavieren.
Veleda, }

Het stuk speelt te Bloemendaal in den tegenwoordigen tijd.

Het tooneel stelt voor de hall van een villa. v. Emmen zoo juist van de jacht thuis gekomen, staat met geweer en weitasch halverwege de trap naar boven, roept en kijkt telkens om naar Wilbard en Veleda die bij de tochtdeur staan. W. en V. zien er geweldig uit. Beiden gekleed in wolshuiden. W. met horens op het hoofd en gewapend met knods en strijdaks. V. heeft een ploeg in hand.

v. Emmen (roepend): Jeanne, Jeanne, kom eens gauw, kijk eens wie ik meegebracht heb! Nee, je hoeft je niet mooi te maken!

Jeanne (boven van de trap): Oe! Man wie zijn dat?

v. Emmen (een weinig angstig). Dat zijn nou echte Bataven. Ik vond ze in de duinen; heb ze maar meegenomen.

Wilbard (met de knods stampend): Wien behoort die vreemde vrouw?

Jeanne: Wat leuk zegt-ie dat. Net echt.

Jan (uit een kamer komende): Hé! wat mot dat nou? Verkleede prollen.

Jeanne: St., Jan, 't zijn studenten.

Jan: Studs, wat studs? 't Zijn prollen! We mogen wel eens op de fietsen letten.

v. Emmen: Pas op Jan, ze zijn echt.

Annetje (van de trap duikelend): Kijk wat leuk! Ja ik ken jullie wel. Honderd jaar vóór Christus de Batavieren komen in ons land. Hoofdstuk I. De Germaansch-Romeinsche tijd.

Wilbard: Noem die namen niet te samen kind. Beeren en vossen passen niet bij elkaar.

Jan: 't Zijn toch studs. Dat is geen prollomop. In je eerste jaren beeren, later vossen. Natuurlijk, altijd gedaan.

Annetje: O ja, zoo begint het. In lang vervlogen tijden, toen de westelijke streken van ons land uit water en moerassig bosch bestonden, was een groot deel des lands door ruwe volkstammen bewoond. Uit plaatsnamen maakt men op dat het Kelten geweest zijn.

Wilbard: Hà, de Kelten, de laffe verraders; maar geen ontkwam mijn voorvader, bij Lugdunum Batavorum.

Annetje: Heeft U het boek van Rijssens ook gehad? Wat kent U het nog goed. Maar ik ook, hoor maar; zoo is 't verder. Lugdunum Batavorum (waarschijnlijk hetzelfde als Huis te Britten of Brittenburg, welks overblijfselen bij Katwijk in zee liggen) gewijd aan den Gallischen of Keltischen Mer.... Merou.... Nou weet ik niet verder, even nakijken; of weet U nog mijnheer?

Wilbard: Slechts weet ik dat de overblijfselen van mijn voorvader, den grooten Wilbard bij Katwijk in zee liggen, den God Tius was hij gewijd. Mogen zijne dagen in het Walhalla lang zijn.

Veleda: Ook ik ben hem verwant. Wodan hebbe hem.

Jeanne: Toe man, vraag eens wat ze hier eigenlijk villen.

v. Emmen: (na een tijdje). Jan, hoor je niet wat je moeder zegt?

Jan: Ze zei het toch tegen U?

v. Emmen: Ze zei: „Toe Jan, vraag eens wat ze eigenlijk willen?”

Wilbard (waardig): Wij zijn de laatste Bataven. Geslachten stierven uit of vermengden zich met dat

- der mindere volken. Het onze bleef. Zij die stierven vormen de Raad der ouden in het Walhalla; ook ik zal daar zitten. Gehard tegen...
- Annetje:* O, ja. „Gehard tegen weer en wind liepen de mannen des zomers bijna geheel naakt...”
- Jeanne:* Foei kind, wat een idee!
- Wilbard:* Welk kind waagt het te spreken wanneer het woord den mannen is?
- Jeanne:* Zie dat heb je er nou van; nou is meneer boos.
- Wilbard:* In de duinen trokken wij en versloegen de Kaninefaten in hunne holen. Daar leefde ons geslacht tot nu toe, strijdend tot de laatste vijand, als vrij man geboren, gevallen was, jagend tot wij de huid van den laatsten beer hadden, daarna dobbelend gelijk den man geboden is. Gisteren stierf mijn laatste aanverwant den jammerlijken stroodood, zoodat ook het dobbelspel een einde moest nemen. „De man zal wel om, niet met vrouwen spelen”, staat in den heiligen eik gegrift. Slechts een mannentaak blijft mij over; dat is het verbasterd nageslacht te toonen, hoe een Bataaf strijdt en sterft. Kom hier Velea mijn trouwe gemalin, op uw hoofd en bij Donar's donderhamer beloof ik als laatste der Bataven den strijd op te nemen tegen al wat menscheijk vernuft, dat kleinzielig surrogaat voor menscheijke kracht, gewrocht heeft. De strijdaks van den grooten Wibirad en het schild van den roemrijken Claudius Civilis zullen mijne wapenen zijn. Komt op gij allen!
- v. Emmen:* Mijn geweer. 't Is nu geen grap meer. Jeanne bel de politie op!
- Jan:* Maar man je bent gek. Is dat een nieuwe truc van inbrekers? Weet dat er een hond in huis is.
- Wilbard:* O, misselijk mensch. Wij beschermden ons vee met ons leven, Uw leven moet door uw vee beschermd worden. Ik ben de laatste der Bataven; dit is de ijzeren ring van den grooten Claudius
- Jan:* (aazeland). Ja.... 't Kan toch niet.... Maar als je 't bent.... (uitbarstend): Man je bent niet van dezen tijd, weet je wat techniek is, weet je dat we kunnen dooden wanneer je ons niet eens ziet, alles vernielen, alles verbranden, uiteen rukken. Machtiger zijn we dan jullie goden. Onze donderhamer behoeft niet terug te keeren, want hij mist niet. (Grijpt het geweer van zijn vader). Dit is de moderne tooverstaf. Handen op!
- (Wilbard verbrijzelt het geweer met een bijslag. Op hetzelfde oogenblik komt er politie de hall binnen die hem aangrijpt en boeit. Velea treedt op den gevangene toe en grijpt zijn bijl en klieft hem het voorhoofd. Allen wijken verschrikt terug, terwijl Velea zich een jachtmes in de borst steekt.
- Annetje:* (langzaam). Aan het eind van de les staat: Zonder twijfel is het verblijf der Romeinen in deze landen van grooten invloed geweest op de bevolking. Hoe groot die invloed geweest is, laat zich misschien het best afleiden uit woorden als: juk, kaas, ons, pond, sikkal, spade, vlegel, vork. Alle aan het Latijn ontleend.

Scherm.

Spiritisme.

Uit een gesprek dat ik laatst met iemand over dit onderwerp voerde, heeft zich het volgende uitgekristalliseerd als een stuk voor het S. W. Dit is niet bedoeld als vulling, of wat ook, voor het, ons allen na aan het hart liggende blad, maar om eens te vernemen, wat anderen denken van mijn zienswijze op dit punt.

Ik moet beginnen met de mededeeling dat ik over dit onderwerp niets, of althans niet veel, serieus gelezen heb. Het zal u vreemd voorkomen dat ik me des al niettemin vermeet er iets over te schrijven. Toch is dit niet zoo. Ik voor mij geloof dat het lezen van spiritistische boeken of het bijwonen van spiritistische séances allesbehalve een goede uitwerking heeft op iemand's moreel gestel en omdat ik het mijne vooralsnog wensch te conserveren, heb ik geoordeeld hier met „van hooren zeggen” te kunnen volstaan.

Als eerste principe stel ik dan voorop dat ik spiritisme voorloopig gescheiden wensch te houden van telepathie.

Laat ik eerst enkele verschijnselen van spiritistischen aard — zooals men ze noemt — naar voren brengen.

In Algiers en andere zuidelijke landen zijn er menschen die als beroep hebben het hypnotiseeren van Europeesche toeristen en wat dies meer zij. Men wordt door hen gebracht in een klein, spaarzaam verlicht vertrek, waarvan één van de muren behangen is met een wit doek. De Arabier gebiedt nu volkomen stilte en langzamerhand zijn stem verheffende begint hij te verhalen de een of andere aangrijpende gebeurtenis; de toeschouwers worden, zooals dat heet, dermate hierdoor gehypnotiseerd dat zij op het witte doek duidelijk zien gebeuren wat de Arabier hun vertelt.

Een tweede voorbeeld:

Men stelle zich voor een spiritistische séance, waar iemand, alweer in half duister, u begint te bepraten net zoolang totdat u duidelijk de tafel of een stoel inplaats van op den grond in de lucht ziet staan.

Laten we ons nu voorloopig met deze twee verhaaltjes bezighouden. In het eerst geval luidt mijn verklaring — men houde mij mijn aanmatiging ten goede — als volgt:

Wanneer we iets voor ons zien gebeuren maakt dit indrukken — op welke wijze dan ook — op het net vlies van ons oog, die in onze hersens, waar ons combinatie vermogen schuilt, een overzicht vastleggen van het gebeurde. Wij kunnen dit nu weer met behulp van onze stem overbrengen aan een ander bij wien zich het zelfde zal vastzetten in zijn geheugen. Stel nu dat gij zijt in de kamer van den Arabier en dat deze u een geschiedenis in kleuren en geuren vertelt.

In het geheimzinnige milieu, waar ge niets hoort dan zijn stem is er nu niets dat u aan de realiteit vasthoudt.

Wat is nu dus waarschijnlijker dan dat gij den indruk verkregen door het gehoor verwacht met dien van het gezicht en dat gij werkelijk meent, dat zich voor uw oogen afspeelt wat in werkelijkheid slechts verteld wordt.

Ga naar een bioskoop-stuk waarin goede acteurs meespelen en gij zult bij u zelf hun de niet-gesproken woorden van de lippen kunnen lezen en u voorstellen dat ze gesproken waren. Tenminste alweer, wanneer de omgeving er zich toe leent. Het bewust zijn van de realiteit moet absoluut weg zijn en dat is het in een bioskoop gewoonlijk niet!

Om nu het 2e geval dnidelijk te maken is eerst een uitwijding noodig over het begrip „waarneming.”

Wat is een waarneming?

Voor zeker iets zeer merkwaardigs!

In onze prilste jeugd, niemand zal het zich herinneren, ontvingen onze oogen — of hoe we dit ook anders wenschen te noemen — een indruk, een lichte pijn zou ik haast zeggen.

Iets van bepaalde proporties oefende op verschillende punten van ons oog een indruk uit, die wij in onze hersens vastlegden. Een volgende keer was deze indruk weer precies gelijk en — merkwaardig — met elk van deze indrukken of tenminste met vele van hun ging gepaard een ook weer voor alle gevallen gelijkluidend gevoel in het oor, dat niet werd vernomen bij het in oogenschouw nemen van een ander voorwerp. Dat waren de gediensstige wenken van onze ouders, ooms en tantes, keukenmeiden en kinderjuffers, die telkens, wanneer we een stoel bekeken, vriendelijk en behulpzaam, als zij waren „stoel” riepen.

Zoo leerden wij te combineeren. Na eenigen tijd — een mensch leert in de eerste drie jaar van zijn leven meer dan in de heele rest! — konden wij onderscheiden stoelen — tafels — deuren — ramen — enfin geheele inboedels.

Maar ik vraag, wanneer gij een tafel ziet of voelt, wat is het absolute bewijs, dat zich daar een tafel bevindt? Het is er niet.

En juist omdat er geen bewijs voor is, is het ook onmogelijk dat onze geest, die honderd-duizend maal heeft gemeend, dat een tafel op den grond stond, *niet zeker kan zijn*, dat dit werkelijk het geval is.

Wanneer nu een ander met de meeste overtuiging u zegt: deze tafel gaat op en neer, of wel: kijk, de tafel staat in de lucht, dan zult gij dit werkelijk gelooven, tenminste, als gij „medium” zijt — m.a.w. wanneer uw geest niet erg vaststaat — en ook meenen te zien.

Bij telepathische verschijnselen is dit heel anders. Ik wil me hier niet aan een verklaring wagen, maar opper toch het volgende:

De jongste natuur onderzoeken deden de geleerde wereld eerst als een suppositie opwerpen — daarna als waarschijnlijk aannemen dat de geheele wereld uit niets anders bestaat dan verplaatsingen van elektriciteit.

De molekulen, daarna de atomen, de ionen, de korpuskula één voor één zijn ze alle weer verworpen en ziedaar dan dat men ineens zegt: een atoom, het is niets als een verschuiving van de elektrische massa — hetgeen dergelijke krachten veroorzaakt, dat men denkt, dat zich iets vast daar bevindt. Hoort men dit voor het eerst, dan ligt er iets wanhopigs in.

Is het leven dan een droom? Wat ben ik? Wat zijn de menschen en wat is alles dan eigenlijk wel?

Ik wil er niet verder op ingaan. Dan kan men eenvoudig niet uit een subjektief oogpunt beschouwen.

Maar als volgende vraag leg ik u voor:

Wat is het menselijk gevoel, wat is een gedachte dan in deze zotte wereld?

Moeten we dat alles beschouwen als een goddelijk fluïde, als een adem van hooger aard, die over deze dorre wereld strijkt?

Naast deze merkwaardigheden, vraag ik u ten slotte: Wat beteekent dan nog telepathie? Is het niet even onbegrijpelijk als zooveel andere dingen?

Aan telepathie gelooven doe ik tenslotte wel, maar ik beschouw het niet als iets buitengewoons, ik neem het aan naast zooveel dingen die ik nooit zal begrijpen. Juist omdat het zoo weinig voorkomt, moet men het op den achtergrond plaatsen en het niet naar voren halen als het eenige totaal onbegrijpelijke, wat helaas zoo vaak gebeurt. C. B.

VEREENIGINGSLEVEN.

Nederlandsche Christen Studenten Vereeniging.
Afdeling DELFT.

LEVENSHEILIGING.

Lezing, gehouden door DR. H. F. OBERMAN
op 18 October 1917.

Spreker wilde aanvangen zijn gehoor te herinneren aan een woord uit den Bijbel, dat stellig een ieder Bijbellezer wel bekend is, maar waarvan de betekenis misschien aan menigeen ontging. In 1 Petrus 1:15, 16 leest men: „Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft heilig is, zoo wordt ook gij zelve heilig in al uwen wandel, daarom, dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.” Het is nu tot twee groepen van menschen tot wie spreker zich wil richten: 1e tot hen, die naar uiterste heiligheid willen streven, 2e tot hen, die zich wel voelen aangetrokken tot Gods Woord, doch terugdeinzen voor dien eisch van heiligheid.

Eerst is echter noodig een meer theologische uiteenzetting van het woord „heilig.” In den Bijbel komt dit woord telkens en telkens voor, maar er is een kenmerkend verschil in de betekenis, waarin het in het Oude Testament wordt gebruikt en in die, waarin het Nieuwe Testament het kent. In het O. T. drukt het begrip heilig uit: apart, afgezonderd. Zoo waren de Farizeërs heilig, want zij leefden een afzonderlijk leven, aan den godsdienst gewijd. In het N. T. daarentegen wordt het juist uitgedrukt door: ontzagwekkend, imponeerend. Het Nederlandsche woord heilig komt van heel, gaaf. (Engelsch: health.). Als wij nu ons leven voor God afzonderen, dan is het imponeerend, ook gaaf. Toch is er in onzen tekst nog van tweeërlei heiligheid sprake: God is heilig, de mensch moet heilig worden. Gods heiligheid is volmaakt, gaaf, is, wat men in de spreektaal noemt, af. In verband met den heiligheids-eisch van den mensch wil dat echter zeggen, dat er zijn moet een normale ontplooiing van het geestelijke leven. Er moet dus zijn een opwaartsche lijn, die tenslotte haar voleinding vindt in God. In dit verband begrijpen wij, hoe Paulus zijn gemeente geroepene heiligen kan noemen en hen toch onmiddellijk daarna kan berispen. Als dus heiligheid samenhangt met groei, moeten er drie factoren aanwezig zijn, welke onafscheidbaar zijn verbonden aan allen groei: a, er moet *leven* zijn; b, er is *gezond voedsel* noodig; en c, er wordt een *gezonde omgeving* vereischt.

Wij zien dus uit a, dat heiligheid een eisch is, gesteld aan het leven, daarvoor is noodig geboorte, dus voor heiligheid is noodig geestelijke geboorte, „wedergeboorte.” Hiervan uitgaande, zochten ook Tolstoi en Ibsen heiligheid te bereiken. Tolstoi's gedachtengang is deze: De mensch moet uitleven de eigen kracht, die God hem heeft meegegeven. God is inzicht, godsdienst is „snappen”, inzicht hebben. Hij, die de vijf geboden uit de Bergrede kent en die naleeft, is gelukkig, dat is godsdienst, en zoo komt men tot heiligheid. Ook Ibsen laat zijn onvergetelijken Brand naar heiligheid zoeken; alle menschen doen water in huu wijn, maar Brand handhaaft zich, blijft zijn ideaal

getrouw en offert alles daarvoor op en als dan eindelijk hij alleen staat op hoogen top en de lawine hem zal verpletteren, dan, ja dan valt ook zijn ideaal en in verwijfeling roept hij uit:

„Antwoord God, in 't uur des doods:

„Heeft geen greintje waarde dan

„Van den wil het *quantum satis*?

En als een schrille dissonnant klinkt dan een stem:

„Hij is *Deus Caritatis*!”

De God der liefde, het is hier als een hoonende aanklacht!

Het is echter het komen tot een nieuw geestelijk leven, dat noodig is, wil er van heiliging sprake zijn; Jezus zelf gaf dit ten antwoord aan Nicodemus, die tot Hem komt om levensheiliging te zoeken (Joh. 3). De wind blaast, waarhenen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt en waar hij heengaat; alzoo is een iegelijk, die uit den Geest geboren is. Wij staan hier voor een *feit* en voor een *mysterie*; al wat Jezus nu vraagt is erkenning van het feit en buigen voor het mysterie. Tracht niet eerst alle moeilijkheden op te lossen, maar begin met het mysterie te aanvaarden. Buk eerst voor 't kruis van Golgotha en de mysteriën lossen zich gaande weg op: ieder geheim van God ontvouwt ons een nieuwe schoonheid.

Onder b, noemden wij gezond voedsel; ook voor geestelijke gezondheid is voeding noodig: lees den Bijbel met aandacht, tracht te doorgronden zijn diepsten zin en ge zult God beter begrijpen.

Gezonde omgeving vinden wij in 't gebed, want het gebed is de omgang met God in de gemeenschap met Christus. Christus is er, Christus leeft, houdt dus vast aan in 't gebed. En dan blijkt God in ons te zijn, er komt een groot geluk over ons: wij worden *gedragen*. Als wij Christus overal toelaten in alle schuilhoeken van ons hart, dan is er een gezonde atmosfeer; is er ook maar één enkel punt, dat wij voor Hem afsluiten, dan voelen wij terstond de belemmering. God is niet de God van Tolstoi, niet de God van Brand, maar Hij is God, geopenbaard in den Gekruisigde. De Christen begint, waar Brand geëindigd is! De heiligheid van Brand stond *buiten* hem, die van den bekeerde komt van *binnen* uit; in hem woont Christus. Brand zag zijn heiligheids eisch als een van boven opgelegde en daarom drukte deze hem neer, de Christen voelt den drang inwendig en wordt door dien omhoog geheven.

Wij moeten medeleven met alles, wat met God samenhangt, ons moet de vraag op de lippen branden: „Wat kan ik zijn voor mijn omgeving?” Wij moeten staan in 't volle leven en kunnen bidden: „Onze Vader” en niet „Mijn Vader.” Als iemand voelt, dat hij iets goeds kan doen, dan mag hij het niet palaten.

God zelf is het, Die ons uit Geest geboren doet worden, wij moeten ons laten gaan.

In het kort samenvattend, besloot spreker, is dus levensheiliging het leiden van een gezond geestelijk leven.

C. D. G.

Letterlijk?!

Vrijdagmorgen 1.1. hoorde ik van een getrouw S. W.-lezer tot mijn blijdschap van de belangstellende vraag omtrent de gezondheid van de N. C. S. V.

„Of zij nog letterlijk onderschrijft te gelooven in Jezus Christus als eenig Verlosser en als God”; want dit zal, naar ik denk, wel de bedoeling zijn. De vraag verblijdde mij vooral door de vorm en wel door 't tusschenvoegen van 't woord dat hier bovenstaat; want stond dit er niet, dan zou ik voor mij geen ander antwoord weten dan kortweg: Ja!

Maar letterlijk! Ik kan mij wel denken, dat iemand letterlijk onderschrijft, iets als: „Mijn broodbons zijn op”, maar er zijn ook uitspraken die nu niet bepaald onwaar zijn en toch niet letterlijk opgevat mogen worden. 't Ligt er maar aan waarover men het heeft. Als iemand die gewoon is zich wat sterk uit te drukken, b.v. beweert dat hij verteert van verlangen om zijn meisje weer eens te zien, kan 't best zijn dat deze woorden vrijwel 's mans gevoelen weergeven zonder dat een bascule de letterlijke juistheid bewijzen kan, of zelfs de onjuistheid zou bewijzen!

De getuigenis van de N. C. S. V. gaat over God. En als wij hier over gaan spreken, moeten wij voorop stellen dat wij God niet met ons denken zullen kunnen omvatten, doordat wij aan ruimte en tijd gebonden zijn. Als wij gaan denken, beginnen wij dadelijk God te vermenschelijken. Het Oude Testament doet dit op de meest naïve wijze: God verkeert met Adam en Eva in 't paradijs; komt bij de torenbouw om het werk des menschenkinderen te „bezien”

(Zie vervolg Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 25 OCTOBER 1917. No. 4.

en zouden er tientallen voorbeelden te noemen zijn. Echter is er ook iets anders te vinden in het O. T. Ex. 20 : 4. Geen afbeeldsel mag van God gemaakt worden en 1 Kon. 8 : 27. Uit het gebed van Salomo bij de inwijding van de tempel: „Zou God op de aarde wonen?” En zie dan wat Jesaja zegt over het offeren dat God niet begeerd tenzij er zedelijke verbetering is. (Jes. 1). Zoo is er meer. Het geheel is niets anders dan een worstelen om uit te drukken wat niet te formuleeren is.

Men ervaart God niet als een onbewuste kracht en daarom brengt men het begrip persoonlijkheid op God over omdat wij bij een persoon bewustzijn en wil veronderstellen. Echter — en hier zien wij weer dat wij er logisch niet uitkomen — is bij persoonlijkheid mede inbegrepen beperktheid; immers kunnen wij ons een persoon niet zonder anderen waartegenover de zelfheid zich samenvat, denken.

Als er van „letterlijk” uitdrukken geen sprake is, spreekt het vanzelf dat ook wij nu nog worstelen om uit te drukken wat wij in ons leven hebben. En zoo geloof ik dat en N. C. S. V. en C. S. Federatie de „basis” beschouwen. Gevolg zal zijn dat verschillende leden niet precies dezelfde nadere toelichting zullen geven, en dat zal zoolang er werkelijk geestelijk leven is, altijd zoo zijn!

Geen mensch is er of, tenminste heel weinigen, die in zich zooloos niet de drang naar het religieuze, dan toch de drang naar het zedelijke hebben; wij verlangen allen het „goede” te doen en ik weet niet hoe gij dit bevonden hebt in uw leven, maar ik ben daaruit er toe gekomen dat ik trachtte verkeerde gewoonten uit mijn leven weg te werken wat mij niet gelukte; hoogstens kon ik de eene door de andere verkeerde vervangen. Wij komen zoo niet verder dan tot zedelijke nood! In dit zelfde S. W.-nummer zal een verslag van de N. C. S. V.-lezing van 15 October 1917 staan; daar verwijs ik naar en naar de lezing en meteen naar „Brand” van Ibsen, om te zien waar 't streven naar het zedelijke in ons en uit ons alléén toeleidt. Ook voor 't nu volgende is de lezing van het verslag wel van waarde.

Wij grijpen in onzen nood om ons naar steun en vinden die bij vele grooten der menschheid, echter telkens missen wij in hen het ons geheel kunnen toevertrouwen; wij komen na langer of korter tijd voor hunne gebreken te staan. Alleen bij Jezus Christus heb ik dit anders gezien en Hij is niet alleen de Groote in ons leven. In Hem zien wij geopenbaard wat wij uit de drang naar het zedelijke in ons afleiden.

„God.” Jezus zelf echter stelt de voorwaarde van in Hem te gelooven. Nicodemus weet Jezus „een leeraar van God gegeven”, Joh. 3 : 2, maar moet toch eerst eens van allerlei opgelost zien voor hij discipel wordt. En zoolang wij dat blijven vragen komen wij niet verder en worden nooit discipel; want deze dingen zullen wij met ons denken nooit omvatten! Ik wil eindigen met de woorden van Thomas à Kempis;

„ . . . „ het ééne noodige, dat hem allermeest onmisbaar is.”

„En wat is dat?”

„Dat hij na alles verzaakt te hebben, ook zich zelf verzake.”

„dat hij volkomen uittrede uit zich zelve”,

„en niets overig houde van eenige zelfzucht”.

„Zoo hij alles gedaan heeft wat hij schuldig is te doen”,

„houde hij het daarvoor dat hij nog niets gedaan heeft;”

„Ook moet hij niet hoog aanslaan wat op zich zelf prijzenswaardig is”,

„Maar in alle oprechtheid noeme hij zich een onnutte dienstknecht;”

„Gelijk de waarheid zelve spreekt:”

„Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen U bevolen is”,

„zoo zegt: wij zijn onnutte dienstknechten”.

„Dan eerst zal hij waarlijk ontbloot en arm van geest zijn”,

„en met de profeet kunnen zeggen:”

„ik ben eenzaam en ellendig”.

„Doch niemand is rijker, niemand machtiger, niemand vrijer.”

„dan hij, die zich zelve en alle dingen weet te verzaken”,

„en die zich stellen kan op de laagste plaats.”

Misschien ben ik tegen windmolens aan het vechten met te schrijven als boven. Zoo er andere gedachten achter de opmerking schuldten, vergeef me dan, dat ik het niet goed begrepen heb . . . en noem ze!

CORNS. VAN DAM.

Onze opmerking doelde op de meer vrijzinnige richting die wij onder de jongere N. C. S. V. leden meenden te hebben waargenomen. Ondertusschen onzen dank voor uw uiteenzetting.
Corr.

Civiel- en Bouwkundig Studenten-Gezelschap „Practische Studie”.

LEZING met lichtbeelden, op Dinsdag 30 October 1917, des avonds te 8 uur, in de Kleine Tooneelzaal der Stads Doelen.

Spreker: de heer H. van Heyst, ingenieur der H. S. M. te Amsterdam.

Onderwerp: De spoorwegbruggen van het Oostelijk viaduct te Amsterdam.

Als korte inleiding voor deze lezing diene, dat het spoorwegverkeer van de richting Hilversum naar het Centraalstation, vroeger geleid werd over 3 plaatijzeren bruggen voor dubbel spoor, waarbij later nog een hulpbrug voor enkel spoor op houten jukken werd gebouwd.

Het verkeer heeft zich echter dermate uitgebreid dat het noodzakelijk werd: 1o. de toegangsspooren te verbeteren en te vermeerderen, en 2o. de perrons te verlengen.

Men heeft nu de oude bruggen vervangen door 4 nieuwe bruggen voor dubbel spoor; de middelste overspanning is een vakwerk. De ingenieur bij dezen ombouw, de heer H. van Heyst, is zoo welwillend over dit belangrijke werk te komen spreken, welke lezing, vooral uit constructief oogpunt beschouwd, zeer interessant beloofd te worden.

N. C. S. V.

Openbare vergadering op Donderdag 1 Nov. 1917, ten 8 ure, in de Stads Doelen.

Spreker: Prof. Dr. G. J. Thierry, uit Leiden.

Onderwerp: „t Modernisme van den Hedendaagsche tijd.”

Alle ingeschrevenen der T. H. hebben toegang.

Nederlandsche Christ. Studenten-Vereeniging en het Stud.-Gezelschap voor Sociale Studie.

Vrijdag 26 October 1917, 's namiddags kwart voor vier, vergadering in „t Nut”-Gebouw, tegenover het Hoofdgebouw der Technische Hoogeschool.

Spreker: Ds. P. Eldering.

Onderwerp: „Onze vijand, onze tegenstanders en onze medestanders.”

Deze lezing vormt de inleiding van een serie van 6 lezingen, over sociale onderwerpen, die in den loop dezer cursus gehouden zullen worden. Sprekers en data der lezingen zullen nader bekend gemaakt worden.

Belangstellenden zijn welkom.

Imperialisme, kapitalisme en wereldoorlog, door prof. dr. D. van Embden, op 1.1. Vrijdagavond.

Allereerst, zoo begon spreker, moeten de veel gebezigde, maar ook veel misbruikte woorden kapitalisme en imperialisme voldoende bepaald worden. Het kapitalisme is te zoeken in dat gedeelte van de huidige productiewijze, dat niet meer of nog niet socialistische beheerd wordt, doch dat niettemin of juist daarom aan de belangen der gemeenschap groote diensten heeft bewezen. Het valt intusschen geenszins samen met individueel eigendom van de productiemiddelen getuige b. v. het gildenwezen de coöperatie en vooral de Landbouw met zijn alom overheerschend kleinbedrijf, waarin het kapitaalbezit en het kapitaal-inkomen niettemin geenszins de leiding heeft.

Het kapitalisme is vooral in de 19e eeuw met zijn ontplooiing begonnen.

Dat in geen geval alle oorlogen in het kapitalisme hun oorsprong vinden, blijkt niet alleen uit de overtalrijke oorlogen uit vóór-kapitalistische tijdperken (men denke óók aan de soms permanente krijsverhouding van wilde volken). doch ook uit die oorlogen in de 19e eeuw die de vestiging van de Italiaansche en Rijks-Duitsche eenheid ten doel hadden. Volgens vele socialistten evenwel zouden althans een

aantal recente oorlogen en in het bijzonder de huidige oorlog zijn toe te schrijven aan het imperialisme, onder welken term zij dan plegen te verstaan een verscherpten, noodzakelijken, ontwikkelingsvorm van het kapitalisme, die onafwendbaar conflicten der volken in het leven roept.

Wat is nu dit imperialisme? Sommige socialisten gebruiken dezen term reeds lichtvaardig voor elk deel kapitalisme en concurrentie, dat internationale afmetingen heeft aangenomen. Doch de internationale handel b.v. heeft, als verbindende gemeenschappelijke belangen, juist pacifistische werking. In de felle concurrentie der volkeren dan? Volken, aldus spreker, concurreren niet, terwijl ze door protectie, staatsversperring, handels-socialisme zich opzettelijk als georganiseerde eenheden tegenover elkaar gesteld hebben. Maar op de niet-socialistische vrijhandelsbasis concurreren slechts personen, leden van verschillende of van dezelfde staatsgemeenschappen. Men breke toch eindelijk met die door de Deutsche staathuishoudkunde gesuggereerde gewoonte om op handelsgebied steeds „in naties te denken.”

En de koloniale expansie? Ook deze is er ten deele lang voor het kapitalistisch tijdperk reeds geweest, ten deele ook heeft zij vaak slechts het karakter gehad van het ontroonen van neger-despootjes of van het opensluiten van politiek versperd terrein ten gebuike gelijkelijk voor alle producenten en dus opnieuw ten bate van de menschheid, tenzij de expansie met protectionisme gepaard ging en dus wederom het kapitalisme door bijmenging van staats-socialisme gedatureerd werd. Eenzelfde karakteriseering en voorbehoud geldt den kapitaal-export; Brailsford's bekende geestige kritiek ten deze is bij goed beschouwen een pleidooi voor vrijhandel en tegen socialisme, wat zijn kundige vertaler dr. Van Ravesteyn niet schijnt doorzien te hebben.

Intusschen bestrijkt de oeconomische, materiele opvatting van imperialisme, die in het bovenstaande stilzwijgend verondersteld werd en die bij socialisten tot voor korten tijd vrijwel de eenige geldende voorstelling was, slechts een klein gedeelte van wat onder dien term te verstaan is. Immers naast en boven die materiele uitingen komt een politieke en cultureele uiting van imperialisme, die veelmeer dan de andere als bron van conflicten te beschouwen is, doch die dan ook met het kapitalisme weinig gemeen heeft, ja, die er grootendeels veelmeer een tegenstelling van is.

Dit ideologisch imperialisme: het haken naar staatkundige en cultureele hegemonie, naar rijks-expansie en ras-overheersching, is een streven, dat aan tal van kleine volken niet eens bekend is; dat ook bij de groote volken niet eens denzelfden inhoud heeft, ja, dat bij een zelfde volk niet eens een onveranderlijk karakter bezit.

Spreker behandelt dan als voorbeeld het Britsche imperialisme. Hij staat uitvoerig stil bij de drie typen, die hij daarin meent te onderscheiden: het politiek-militaristische imperialisme van lord Palmerston, het politiek-spiritualistisch imperialisme van Disraeli en het nationaal ethnologisch en oeconomisch imperialisme van den modernen tijd. De eerste beide typen zijn aan het kapitalisme vrijwel rechtlijnig tegengesteld. Men denke aan het onvermoeide verzet van Cobden en de verdere Manchester-groep tegen den oorlogszuchtigen Palmerston-koers, aan de tegenstelling tusschen het handelsnationalisme van een John Bright, de uitsluitend Engelsche,

anti-koloniale belangstelling van Gladstone en de liberale partij eenerzijds en de geestelijke, „hogere” doeleinden, de imperiale visie van Disraeli anderzijds. Ook in den politieken aanhang van deze tegenstellingen: handel, industrie, liberalisme voor den vreedzamen, conservatieven landadel als voornamste steun voor den imperialistischen koers komt het anti-kapitalistisch karakter van dit oudere imperialisme duidelijk tot uiting.

Zijn in het hedendaagsche Britsche imperialisme de eerste beide typen ook mede aanwezig en van grooten invloed, een materieel, kapitalistisch bestanddeel is er thans bijgekomen. Spreker wijst erop, welk een klein deel der kapitalistische inkomensvorming uit kapitaal-export bestaat en hoe van dit laatste andermaal slechts een miniem onderdeel met protectionischen en militairen staatssteun toegerust kan worden. Wel is waar is ook dit kleine deel staatsinmenging toereikend om een conflictenstemming in het leven te roepen, maar tegelijk is de groep personen, die door dit oeconomisch imperialisme gebaat wordt, zoo weinig talrijk, dat de democratie zich in staat mag achten, aan dit misbruiken van de overheidsmacht een einde te maken.

Op zijn minst dit heilzaam gevolg, zoo besloot spreker, mag van de ontzettende beproevingen van dezen tijd wel verwacht worden.

MUZIEK.

Het Zomerseizoen.

(Vervolg).

Het mag toeval geweest zijn, zeker is het, dat de paar avonden, welke ik op het Kurhaus doorbracht, mij onbevredigd lieten. Ik hoorde er o. a. Willem Andriessen, die er het concert van Tsjaikowsky (waarover ik vroeger reeds uitvoerig geschreven heb), ten gehore gaf. Hij speelde het, zooals wij het van dezen Haagschen pianist gewend zijn, prachtig van toon en vol vurig temperament, maar de begeleiding was een schrille tegenstelling met Andriessen's spel. Baton bleef voortdurend achter, beheerschte het orkest niet en beging fout op fout, zoodat het geheel er dusdanig onder leed, dat ware een ander dan Andriessen aan den vleugel gezeten, er waarschijnlijk niet veel van terecht gekomen zou zijn. Trouwens iets dergelijks schijnt er gebeurd te zijn met de uitvoering van het vijfde pianoconcert van Beethoven; Dirk Fock speelde de klavierpartij en werd op een dusdanige wijze begeleid, dat ik de verzuchting slaakte: „Goddank, dat ik daar niet bij ben geweest.” Meer en meer ben ik doordrongen van de waarheid van het geruchtmakende stukje, jaren geleden in „Caecilia”, geschreven door Herman Rutters, de vroegere muzikrecensent van de „Nieuwe Courant.”

Het zou te ver voeren dit alles over te nemen; het kwam om kort te zijn hier op neer, dat in Scheveningen van de muziek, eenvoudig een winstgevend zaakje werd gemaakt en dat de menschen naar het Kurhaus gingen omdat het „Berlijners” waren. (In dien tijd speelde er nog de Berlijnsche Philharmonie onder Kurwald).

FEUILLETON.

Kinderen die groot worden.

LOUIS PETTOR.

(Vervolg).

Max begon zich langzamerhand geheel thuis te voelen, vooral de bergtocht had zijn laatste schroom en verlegenheid tegenover de meisjes doen verdwijnen. Onder 't wandelen had hij druk geredeneerd ook veel met de twee Engelschen, die waren 't vrolijkst en 't ongedwongenst. Hij was met één van hen en 't Deutsche blonde meisje en met nog twee van de jongelui aan 't zelfde koord geweest toen men de top beklom. Dolly en Else heette ze of liever mademoiselle Dolly en mademoiselle Else zooals men altijd zeide. Else leek ook wel aardig, doch ze was stug en wat teruggetrokken vond Max.

Een paar keer was hij naast haar komen loopen, maar 't gesprek had niet willen vloten, en toen hij naast haar voortliep zonder iets te zeggen, voelde hij zich erg met zijn figuur verlegen. 's Avonds in de cabane onder 't eten aan de primitieve tafel had ze iets tegen hem gezegd, zoodat allen er om lachten en hij zich weer heel rood voelde worden. Toch verlangde hij er naar haar wat beter te leeren kennen, doch 't leek of zij hem altijd op een afstand hield.

Dat was nu al zes dagen zoo! Eens toen allen weer waren komen theedrinken achter in de tuin, had hij plotseling gemerkt dat ze hem strak aankeek, doch dadelijk haar oogen afwendde toen hij naar haar opzag. Toen was hij haar blijven aankijken en een oogenblik later hadden hun blikken elkaar even opgevangen, heel even maar.

Een paar dagen had Max zoo voortgeleefd, steeds hoope Else te ontmoeten als hij een boodschap ging doen in 't dorp, en eens na het eten toen men weer op 't weidje samen was, en een soort krijgertje speelde had hij twee maal op haar geloerd.

Toen die nacht in de horlogetikkende stilte van zijn kamertje was, Max plotseling tot de ontdekking gekomen dat hij eigenlijk een beetje verliefd was....

Hij wilde 't zichzelf echter niet bekennen maar altijd als hij alleen was, bleef zij hem in de gedachten.

Op een middag was hij wat gaan wandelen 't dorp door toen een smal landweggetje op dat kronkelend een heuvelrug opliep en dan zigzag door een hoog sparrbosch in een diep ravijn afdaalde. Toen op eens bij een knik van 't paadje was hij Else tegen gekomen, even had hij verbluft gestaan en wist niet wat te zeggen. Ze liep naar de grond te kijken en had een rood boek in de hand ze zag hem eerst toen ze vlak voor elkaar stonden.

„Wat doet u hier?” begon Max doch meteen voelde hij zijn onhandigheid weer.

„Heb wat zitten lezen,” antwoordde ze kort zonder haar

Het heeft er tegenwoordig veel van, dat men gaat om den „Franschman." Ware die „Franschman" dan nog een goed dirigent dan was er niets op tegen, maar nu dat aan zeer gerechtvaardigden twijfel onderhevig mag zijn, kan het alleen te verklaren zijn door de Fransche strooming, die er ten opzichte van de muziek over ons land is gekomen en die de oude klassieker o, zoo graag zou willen verdringen. De voorstanders van die richting, met als leiders, Matthijs Vermeulen, de, ik zou haast zeggen, beruchte muzikrecensent van „de Telegraaf" en Constant van Messem de criticus van de „Mosgroene", weten voor zich zelf, dat hun dat toch niet lukt en daarom gaan ze over tot schelden. Beethoven, Brahms, Bach moeten het ontgelden; vooral die goede oude Bach krijgt er voor zijn „Matthäus Passion" erg van langs. Mijnheer Matthijs, vindt dit niet goed, dat erg verkeerd, over het algemeen langdradig enz. enz.

Men schijnt zich hier in Holland aan dergelijke oordeelen echter gelukkig weinig te storen, gezien de duizenden, die jaarlijks van de uitvoeringen der „Matthäus" genieten (tot groote woede des heeren Vermeulen, die met ergernis de „schapen" opgaande naar het Concertgebouw gadeslaat). Vergeef me, lezers, dat ik van mijn onderwerp afdwaalde; laat ik het echter kort maken en nog even dit zeggen, dat hoewel overdreven, de volgende regelen, geciteerd, uit een stukje in de „Oude Groene", naar aanleiding van de benoeming van Dr. Peter van Anrooy tot directeur van het Residentie-orkest, toch zeer veel waars bevatten:

„Gelukkig is met de benoeming van Dr. Peter van Anrooy het dreigende spookbeeld van een middelmatigheid als Baton voor de vervulling van deze belangrijke functie aan te wijzen, komen meest te vervallen. Want het moet nu maar eens gezegd worden, dat Baton iemand is, die zelfs de meest elementaire beginselen van orkestleiden mist.

Toen Viotta als dirigent aftrad en onder de door de „alwetende" pers eenige genoemde namen ook Baton voorkwam, schreef deze uit Frankrijk, dat hij er niet over dacht een eventuele benoeming aan te nemen, daar op deze plaats een Hollandsche dirigent hoorde.

Het Alg. Handelsblad teekende hierbij zeer terecht aan: „De heer Baton schijnt 'szomers in Scheveningen deze meening niet toegedaan te zijn; een consequentie, die ons ten eenemale ontgaat."

Ik kan er ook niet genoeg mijn afkeuring over uiten, dat in Scheveningen geen Hollandsche dirigent wordt benoemd. Waarom niet de intens muzikale Evert Cornelis? Toch niet omdat hij „maar" tweede dirigent van het Amsterdamsch Orkest is? Het is ongelooflijk, maar het schijnt toch werkelijk de reden geweest te zijn, waarom hij niet in Den Haag in aanmerking kon komen.

Van Dirk Fock loopen de geruchten, dat hij in Den Haag op de nominatie stond, omdat hij zoo'n ... echte „Heer" was.

Ja, ja lezers, over besturen van orkestverenigingen, zou nog veel, laten we het zeer zacht uitdrukken, interessants te vertellen zijn.

Een volgend S. W. komt het winterseizoen aan de beurt, alsmede de veranderingen in het Residentie-orkest.

C.

mond haast te bewegen, daar ze een grasje tusschen de tanden had.

Willen we nog een eindje wandelen of moet U naar huis....

— Da's goed. Even dan maar. —

Ze waren toen 't pad afgedwaald tot heel diep in 't dal waar een kleine beek zijn eentonig liedje zong. Op een groote ronde kei, waaromheen 't water als twee armen voort spoelde waren ze gaan zitten. Langzamerhand vlotte 't gesprek Max was Duitsch beginnen te praten dat ging makkelijker. Hij had verteld over Holland zijn reis hier heen, en hij was ook eens in Dresden geweest waar Else woonde. De prettigste herinnering uit Dresden was wel die aan de Madonna van Raphael! Hij had ook een mooie reproductie gekocht in die groote boekwinkel dicht bij 't museum. Max vertelde dat de herinneringen aan mooie dingen hem eigenlijk nog liever waren dan 't direct beleven en genieten van iets moois. Herinneringen was voor hem een mooie vrouw die hem altijd opzocht als hij alleen was, soms kwam ze even luchtig voorbij zweven zoo met een vluchtige kus, en soms kwam ze in al haar trotsche stugheid en sloeg ze hem, maar altijd bleef ze mooi en edel nooit banaal, ja werkelijk een mooie vrouw was 't.

Toen had Max Else even aangekeken en zag hij dat ze iets van een lach om haar mond had. Ze probeerde met de punt van haar schoen 't glad snelwegvloeiende water juist even te aaien.

BOEKBESPREKING.

Bij de redactie is ingekomen:

„HET JAARBOEK VAN DE TECHNISCHE HOOGESCHOOL 1916—1917," uitgegeven bij de Technische Boekhandel en Drukkerij J. WALTMAN Jr. te Delft.

De inhoud bepaalt zich tot het vermelden van deels zeer belangrijke feiten uit de geschiedenis der T. H., vanaf de oprichting (10 Juli 1905), toen zij met 38 Hoogleeraren en 1131 ingeschrevenen geopend werd. In 1917 bereikte het aantal ingeschrevenen het getal 1731, terwijl dat der Hoogleeraren tot 55 rees. In beide gevallen een stijging van 50%.

De grafieken voorstellende het verloop van het aantal ingeschrevenen zijn door een bijzondere inrichting niet erg duidelijk. Jammer is het, dat een beschrijving, die een verklaring zou geven van eigenaardige wendingen van de lijnen (o.a. de plotselinge dalingen van 1906 en 1908), ontbreekt.

In 't algemeen is het jammer dat beschouwingen van de samenstellers ontbreken, zoodat het jaarboek niet veel meer dan een nieuwe uitgebreide uitgave van het „Programma der Lessen" geworden is.

Vergelijkt men hiermede de jaarboekjes door de Juridische Faculteit te Leiden uitgegeven, dan treft het verschil onmiddellijk. Vooraf dient opgemerkt dat deze boekjes geredigeerd zijn door het Bestuur der Juridische Faculteit dat uit *studenten* bestaat. Bladert men het eerste Leidsche jaarboekje van 1914 door, dan springt het in het oog dat er tusschen een Universiteit en een Hoogeschool nog een ander onderscheid bestaat dan een naamsverschil.

Vooraf gaat een inleiding die het doel van uitgave van het jaarboekje uiteenzet. Hierop volgt een 8 bladzijden groot artikel van Prof. Krabbe onder den titel „De praktische beteekenis der Rechtstudie." Verder bevat het, behalve feiten overeenkomende met die in het Delftsche Jaarboek, een uit „Minerva" overgenomen artikel over „Indische Rechtelijke Macht," een „Jaarverslag", waarin mede verschillende wijzen van studeeren besproken worden en middelen tot verbetering van een en ander worden aangegeven; verder collegeverslagen (zonder afbrekende kritiek!). Een programma der Hoogleeraren voor het volgende studiejaar, evenals „Vereischen voor toelating tot de studie aan Buitenlandsche Universiteiten," zijn hier zeer goed op hun plaats. In het Delftsche Jaarboek slechts feiten: eischen; heel veel getallen, lijnen, gehouden redevoeringen. Hoe anders, en mij dunkt beter, het Leidsche.

Een lijst der ingeschrevenen waarbij hun tegenwoordige woonplaats, inplaats van hun *geboorteplaats* en *ditum* vermeld staan, voltooid een eerste jaarboekje dat ofschoon door studenten geredigeerd, zeer zeker een vergelijk met het Delftsche boekdeel kan doorstaan. Wat de uitgave betreft staat het Leidsche echter bij het onze ten achter.

S.

Max vervloekte zich zelf!

Opeens dompelde ze even te ver haar voet in 't water, zoodat een heele waaier om haar schoen opgolfde, en deze druipnat werd.

— Max zei dat 't hem erg speet....

Toen waren ze opgestapt en onder 't kalm naar huis wandelen had hij haar toch eindelijk schuchter een arm durven geven. Als ze 't bosch uitkwamen op de top van de rug zagen ze over 't golvende weidje 't dorp liggen, een auto kwam de uitblinkende groote weg af, een dikke stofwolk met zich meevoerend. Zonder iets te zeggen had Else haar arm teruggetrokken en toen ze bij 't eerste oud vervallen huisje kwamen, dat half in de helling gebouwd was, had ze gevraagd of hij niet liever wat later wilde komen....

Na dien dag had Max steeds naar een gelegenheid gezocht om nog eens alleen met Else te kunnen zijn, doch 't was of zij steeds stugger werd, soms was ze zelfs hatelijk! Toch voelde hij zich hoe langer hoe meer tot haar aangetrokken. In gezelschap moest hij zijn best doen haar niet aldoor aan te kijken; zelfs André, een van de nieuwe vrienden had 't gemerkt. En 's avonds toen de de jongelui als gewoonlijk in 't klein donker kroegje „Café du Cerf" hun glas „bergwein" dronken, had hij Max een plagertje toegefluisterd. Max had toen maar hardop gelachen:

„Verbeeld je, zoo'n kind van zeventien jaar!"

(Wordt vervolgd).

JONGE VERZEN,
door JAN VAN ROSSEM.

Voor mij ligt de dichtbundel „Jonge Verzen”, door Jan van Rossem. Na verschillende malen ze te hebben doorbladerd, gelezen en herlezen, houd ik ze in de hand en blijf nog wat zitten mijmeren in een vrij laten gaan van mijn gedachten. Rustig is het om mij heen en de zon schijnt in mijn kamer, dus is het om te mijmeren goed

Vreemd is het, van iemand die we maar weinig kennen, in eens zoo veel van zijn mooiste gedachten en gevoelens te lezen, een rijkdom die ons in den schoot geworpen wordt, en waar we niet eens om vroegen. Wel rijk moet hij zijn die veel geven kan zonder zelf armer te worden.

Want wat is een bundel dichts voor hem die ze maakte? Eigenlijk alles, de geschiedenis van zijn zieleleven. Al de gedachten die hij lief had en die hij als heel mooi in zich voelde, heeft hij in woorden getracht te leggen, in een vorm die zooveel mogelijk tegemoet komt aan die knellende gebrekkigheid der taal, die we zoo sterk voelen als we trachten een levende gedachte uit te beelden.

En nu ik een greep wil doen uit wat ik las om te vertellen van het schoone dat ik vond, weifelt mijn hand, als moest ze zoeken, 't schoonste uit een ruiker bloemen, want even wisselend is de inhoud der gedichten. Ik zal er dan ook slechts enkele van bespreken. De „Opdracht” en het eerste gedicht „Een Woord” zijn echt, „Jonge Verzen”, zij zijn als 't lied van een vogel in Mei: jubelend, maar toch met een groote innigheid. Bijzonder mooi is bijvoorbeeld de passage uit „Een Woord” die luidt:

„Het komt als met een tooverslag;
„En zie vol zon en lentegeuren
„Is heel de lichte jonge dag
„Die 't wondere gebeuren zag
„O, 't komt als met een tooverslag!”

In tegenstelling met dit lied is „De Kentering”, dat rijper is, en een bewust worden van de noodzaak van een daad inplaats van een droomer en dichter:

„Ik voel het oude leven sterven,
„Een nieuwe schoonheid zingt in mij:
„De toekomst rijst met frisscher verven
„Mijn tijd van dromen is voorbij“.

Van een geheel ander genre dan de vorige, maar heel innig, zijn: „'t Gedroomd Geluk” en „Nachtliedje” en „Nelke”,

bijv.: „Soms is het mij te peinzen goed
„Van sokjes met een roze lintje,
„Een jonge moeder en haar kindje
„En 'k weet niet wat mij weenen doet”.

Heel weemoedig maar berustend is „Nabetrachting.” En hierbij sluit zich aan „Wij Menschen”.

Ten slotte nog „'t Vizioen van den ouden Don Juan”, mijns inziens een van de best geslaagde gedichten uit den geheelen bundel; ik zou echter te veel moeten citeren om hier een goed denkbeeld van te kunnen geven. Er zijn trouwens zeer veel mooie stukken die ik om de veelheid der stof onbesproken heb moeten laten. Toch schijnen niet alle stukken mij even waar gevoeld, maar waarom daarvan te spreken, ik wilde slechts iets zeggen van het vele schoone dat ik zag.

A. H. M.

INGEZONDEN.

Hof van Delft, 18 Oct. '17.

Aan de Redactie van het
Studenten-Weekblad.

Geachte H.H. Redacteuren.

Ik weet niet, wie Wijnkoop is, en zodoende weet ik evenmin, op welke wijze men brieven moet stellen, om bij dit heer met succes te kunnen solliciteeren. Wel was het mij daarentegen bekend, wie de S.W.-Redactie vormden, maar ik moet U bekennen, dat ik een dergelijk antwoord van die Redactie allermint verwacht had, niet zoozeer wat betreft den inhoud als wel de vorm en dan nog speciaal de laatste alinea. Ik heb de grofheid mijnerzijds, die U tot zoo'n dubbele grofheid aanleiding gaf, onmogelijk kunnen ontdekken en ik moet U bekennen, op gevaar dat U mij weer erg Wijnkoopachtig vindt, dat ik gaarne den straatjongen zou kennen, uit wiens pen bewuste alinea gevloeid is, opdat ik hem op het lijstje van die menschen zou kunnen plaatsen, welke men beter doet te negeren.

Wat den inhoud van 't overige betreft, ik vind 't haast onnoodig, daar nog eenige opheldering mijnerzijds aan vast te knopen; want ik geloof niet, dat de hardheidsgraad van de Delftsche-Studentenschedels over 't algemeen zoo ongekend hoog is, als bij de H.H. S.W.-Redacteuren. Als ik opmerk, dat er weinig wezens bestaan, méér conservatief dan studenten, zijn 't niet mijn eigen woorden, welke ik hier aanhaal. Dat de toestanden, in mijn oorspronkelijk stuk bedoeld, absoluut niet specifiek-Leidsch, doch wel degelijk in hooge mate Delftsch eveneens zijn, bewijst toch dunkt me genoeg, dat één der hoogleeraren hier zijn collegas heeft aangevangen, met zijn toehoorders erop te wijzen. Ik wil er dus nog slechts aan toevoegen, dat U, alvorens een studenten-weekblad te redigeeren, beter deedt, U eerst op de hoogte van die toestanden te stellen.

Dat ik tenslotte het stuk van geen begeleidend artikel vergezeld deed gaan, vond in de eerste plaats zijn oorzaak dáárin, dat het m.i. genoeg voor zichzelf sprak; en in de tweede plaats meende ik, dat, mocht U enkele woorden erbij tòch noodig achten, het schrijven daarvan beter aan U, dan aan mijn zwakke krachten zou zijn toevertrouwd. Het stuk was waarlijk niet bedoeld „om eens iets te publiceeren”, maar bij het lezen ervan was het mij, alsof een gids zijn roepstem door een gevaarlijke duisternis deed weerklinken; dat ik het U toezond was in de vaste overtuiging, dat U die roepstem ook even duidelijk zoudt hooren, zonder dat er een omhaal van woorden omheen gevlochten werd. Het spijt me, dat ik me daarin zoo deerlijk vergist heb.

Het is me onbekend, of U nu hierop weer een antwoord zult schrijven; doch ik verzoek U, dit, zoo niet hóóg noodig, na te laten: Uw oordeel in deze heb ik reeds naar waarde leeren schatten, en ik stel me liever niet aan verdere onhebbelikheden bloot. Er is trouwens geen kwestie van, dat ik deze polemiek voort zal zetten.

H. RAHDER JR.

Ons vorige antwoord blijft van kracht. Red.

Aan den schrijver van het artikel: Onder Delftsche Studenten.

In 't vorig S.W. verscheen een artikel dat niet was onderteekend met den naam van den maker ervan.

Was niet afgesproken, dat alle artikels over de Hervormingsplannen zouden worden onderteekend; is mijnheer de schrijver zonder naam dit soms vergeten en heeft hij er met opzet niet aan gedacht?

Heeft mijnheer in de meening verkeerd, dat z'n artikeltje niet over Hervormingsplannen ging of heeft hij er met opzet een andere titel boven gezet?

Of was het slechts een te negeren hatelijkheid?

Een laatste vraag, mijnheer de schrijver zonder „van”:

Is er niet eenig verband tusschen het wegblijven van uw naam en het gehalte van het door u ingezonden artikel?

G. A. VAN STEENBERGEN.

Aan den heer G. A. van Steenberg.

Een hoofdartikel in het redactioneel gedeelte wordt gemeenlijk niet onderteekend.

Een artikel waar Hervormingsplannen in voorkomen, gaat nog niet over Hervormingsplannen. Dit laatste zou staan onder D. S. C. of Ingezonden.

Op het insinuerend gedeelte ga ik niet verder in.

E. J. GRATAMA SZN.,
Hoofdredacteur.

De Hervormingsplannen.

Ook mij heeft een gesprek met twee Senaatsleden van inzicht inzake de Reorganisatieplannen doen veranderen.

Het amendement Mulder op het Senaatsplan heeft de scherpe scheiding tusschen gewone en bijzondere leden doen vervallen. Dit wilde ik juist wegnemen, maar verviel hiermee van den regen in den drup, daar de door mij voorgestelde scheiding feitelijk nog scherper is.

Verder was er iets in het Senaatsplan dat ik, en naar ik meen, vele anderen verkeerd hebben begrepen.

Er staat nl. het volgende (S.W. bladz. 199, 2de kolom, 1ste alinea):

(Zie vervolg Derde Blad).

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 25 OCTOBER 1917. No. 4.

Een dwingende voorwaarde is dus dat het gewoon lidmaatschap waardevol is zonder kostbaar Societeitsleven, enz. Hier nu is mede bedoeld:

.... dat het gewoon lidmaatschap waardevol is ook voor diegenen, voor wien het Societeitsleven te kostbaar is.

Dus: het Corps moet waardevol zijn ook zonder dat men lid is van de Societeit, terwijl men *toch* ontgroend is, (dus de groentijd *niet* bij de Societeit).

Door de groentijd leert men elkaar kennen en men vormt zich clubs. Deze clubformatie, en als gevolg hiervan het clubleven moet het Corps waardevol maken, zonder dat men lid is van de Societeit.

Dit is het groote belang dat het Corps naast de Studiebelangen zal kunnen behartigen.

De Senaat zal gekozen worden uit de ontgroende leden, welker aantal wellicht sterk zal toenemen, mede daar het te verwachten is, dat de groentijd een dergelijke hervorming zal ondergaan, waarbij verkeerde toestanden geheel worden weggenomen en tevens tegenover de buitenwereld een beter aanzien verkregen wordt.

Dan zal het Corps alle ingeschrevenen kunnen omvatten.

G. A. VAN STEENBERGEN.

CENTRALE COMMISSIE.

Afgetreden als President: de heer C. G. Driessen.

Tijdelijk wordt het presidium waargenomen door den heer E. J. Gratama Szn.

—o—

Verwezen wordt voor de vragen betreffende de brandstoffenvoorziening naar de mededeeling van den Senaat in het vorig „S. W.” naar aanleiding van een desbetreffend schrijven der C. C. gepubliceerd.

De Secretaris:

E. J. GRATAMA SZN.

—o—

Bekend wordt gemaakt, dat de Minister van Oorlog, in zijn antwoord op het schrijven der C. C. betreffende de inlijving van thans nog afgekeurde dienstplichtigen, heeft verklaard dat mag worden aangenomen dat bedoelde inlijving in geen geval reeds in de maand Januari zal geschieden.

De Secretaris:

E. J. GRATAMA SZN.

—o—

Bekend wordt gemaakt dat op last van den Minister van Binnenlandsche Zaken de Bibliotheek met het minderen van het daglicht gesloten moet worden, daar geen kunstlicht gebruikt mag worden ter voorkoming van ongeregelheden in de omliggende buurten.

De Secretaris:

E. J. GRATAMA SZN.

ADVERTENTIEN.

FIRMA WED. F. HELBERS

OUDE KERKSTRAAT 4

= levert zeer billijk =

DICTAAT-CAHIERS

OUDE DELFT 120. - DELFT.

Uitzending van Diners.

OUDE DELFT 120.

CHR. F. RÜTER.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Gelegenheid tot inschrijving des Dinsdags en Donderdags van 2—2½ uur op het Bureau van Administratie.

Begin van colleges en oefeningen.

De hoogleeraar Dr. G. A. F. Molengraaff is verhinderd tot nadere aankondiging college te geven.

De hoogleeraar C. P. Holst Gzn., is verhinderd op Maandag 29 October 1917 college te geven, wegens het bijwonen van een zitting van den Octrooiraad.

De hoogleeraar Jhr. Dr. G. J. Elias, is verhinderd college te geven wegens ongesteldheid.

De hoogleeraar J. A. G. van der Steur, b. i., zal het college Architectonische Compositie (B₅), aanvangen op Maandag 29 October 1917, ten 11 uur en het college Architectonische Vormleer (B₁), op Zaterdag 3 November 1917, ten 10 uur.

De colleges over automobieltechniek door den heer B. Stephan, privaatsdocent voor automobieltechniek kunnen door niet-ingeschrevenen aan de Technische Hoogeschool worden gevolgd na storting van een collegegeld à f10 per persoon en per cursusjaar, waartoe zij zich kunnen inschrijven bij den Amanuensis Labriijn, Gebouw voor Werktuigen Scheepsbouwkunde, Nieuwe Laan 76, Delft.

Voor studeerenden aan de Technische Hoogeschool zijn aan het volgen dezer colleges geen kosten verbonden.

Mededeelingen.

De Senaat der Technische Hoogeschool heeft naar aanleiding van de vraag wie gerechtigd zijn tot het beantwoorden van prijsvragen, uitgeschreven door de Technische Hoogeschool, vastgesteld dat als studeerenden aan een Nederlandse instelling van hooger onderwijs zullen worden beschouwd allen die op den datum van de bekendmaking der prijsvraag het recht hadden het onderwijs aan een Nederlandse Hoogeschool of Universiteit bij te wonen, en die op genoemden datum geen diploma als ingenieur, geen ander eindexamen van eene hoogeschool of geen doctoraat hadden verkregen.

Namens den Senaat:

DIJXHOORN, Rector-Magnificus.
L. H. SIERTSEMA, Secretaris.

Delft, 12 October 1917.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 16 October 1917, No. 17504, Afdeling O, is voor het tijdvak van 1 November 1917 tot en met 31 Augustus 1918 benoemd, tot assistent voor de organische scheikunde aan de Technische Hoogeschool te Delft, de heer A. Kneteman, t., bacterioloog 2e klasse aan het Rijks-landbouwproefstation te Groningen.

PRIMA

Geldersche Rookworst,

(gekookt en ongekookt uitgesneden).

H. MEEUWS, Delicatessen.

OUDE DELFT 111. TELEFOON 157.

HEES & Co. - Delft

Peperstraat 8-10 Telefoon 183

PIANO'SEN ALLE SOORTEN
MUZIEK-
INSTRUMENTEN

in de grootste keuze voorhanden.

ECHTE SPAANSCH GUITAREN

enorm van toon ✕ van af f 10,—

MANDOLINES EN LUITEN

tot de fijnste soorten.

ONZE COLLECTIE VIOLLEN

is zeer belangrijk

✕ PRIJSCOURANT GRATIS VERKRIJGBAAR ✕

Verhuren :: Stemmen :: Inruilen.

AANGEBODEN: **GROOTE KAMER**
MET FLINKE SLAAPKAMER EN PENSION,
geschikt voor 2 personen. — Electrisch licht.
Te bevragen: JULIANASTRAAT 22, RIJSWIJK.

Dessinateur Mécanicien

demande besogne pour occuper ses heures de loisir.

Lettre de Bureau 1744.

Voor het

: Omlijsten van :**Corpsdiploma's**met rood linnen rand
of rood houten lijst

beveelt zich aan de

Technische Boekhandel en

Drukkerij J. WALTMAN Jr.

BINNENWATERSLOOT 33—35,

:: DELFT. ::

TECHNISCHE BOEKHANDEL EN
DRUKKERIJ J. WALTMAN Jr. - DELFT.**JAN VAN ROSSEM****JONGE VERZEN**

INGENAAID f 1.35

GEBONDEN f 2.10

OMSCHRIJVING OF AANBEVELING
IS VOOR DIT BOEK OVERBODIG, DAAR
ELK STUDENT HEM GEKEND HEEFT**A. J. PRINS, Choorstraat 4.****Dictaat-Cahiers.
Teekenborden.**VERKOOP UITSLUITEND à CONTANT
tegen zeer LAGE prijzen.**Smakelijk op de Boterham.**

GESTAMPTE MUISJES.

HAGELSLAG.

HAGELSTEENEN.

— CHOCOLADE HAGELSLAG. —

Wed. J. W. HAANEPEN.

BINNENWATERSLOOT 36. TEL. 252.